

Hoogtepuntenmagazine 2016 Kenniscentrum Zorginnovatie

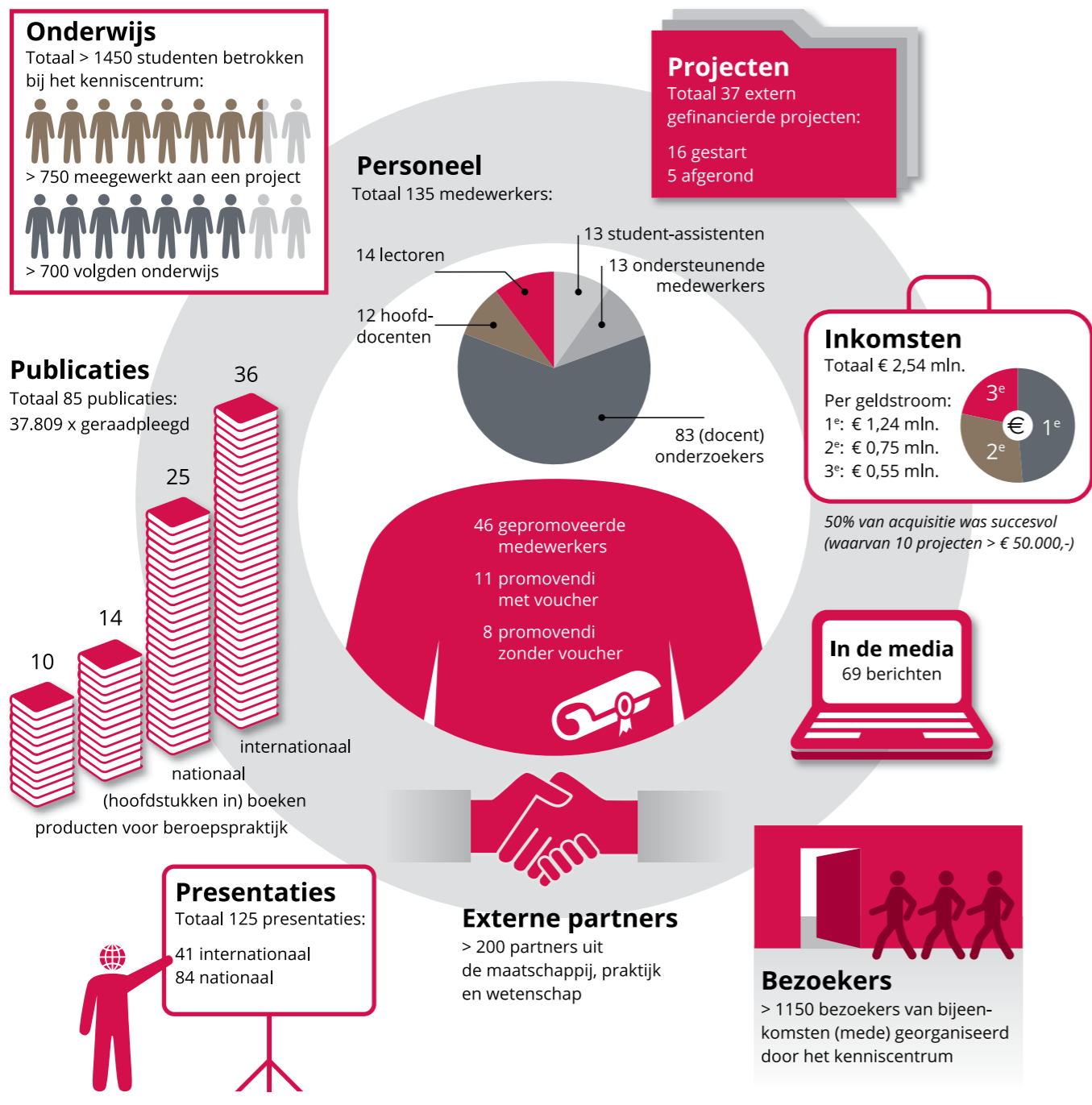
Inspirerend onderwijs verbetert dementiezorg

Zorg voor kwetsbare zwangeren: professional
op weg geholpen

De logopedist als coach

praktijkgericht **onderzoek**

Het lezen van dit hoogtepuntenmagazine biedt u een goed inzicht in de werkwijze en reikwijdte van het praktijkgerichte onderzoek en de innovatieprojecten van Kenniscentrum Zorginnovatie. De medewerkers van het kenniscentrum werken bij uitvoering van hun projecten nauw samen met studenten, praktijkpartners en kennisinstellingen. De resultaten zijn daardoor goed bruikbaar voor verbetering van het onderwijs, onderbouwing van of vernieuwing in de praktijk en voor verder onderzoek. Wij hopen dat het magazine u inspireert. Wij nodigen u uit om contact met ons op te nemen over uw ideeën voor verdere ontwikkeling van onze werkzaamheden en een eventuele samenwerking.

Marleen Goumans
Programmadirecteur Kenniscentrum Zorginnovatie

Dr. Ton Bakker

Functiebehoud bij Ouderen in Levenslooperspectief

Dr. Mieke Cardol

Disability Studies, Diversiteit in Participatie

Dr. Connie Dekker - van Doorn

Evidence-Based Care in Nursing

Dr. Marleen Goumans

Samenhang in de Ouderenzorg

Dr. Chris Kuiper

Participatie

Dr. Jacomine de Lange

Transities in Zorg

Dr. Harald Miedema

Arbeid en Gezondheid

Dr. Karin Neijhuis

Zorg voor Communicatie

Dr. Henk Rosendal

Wijkzorg

Dr. Maarten Schmitt

Bewegen naar Gezondheid

Dr. AnneLoes van Staa

Transities in Zorg

Hanneke Torij MSc

Verloskunde en Geboortezorg

Dr. Patricia Vuijk

Publieke Zorg en Preventie voor Jeugd

Dr. ir. Linda Wauben

Technische Innovatie in de Zorg

Inspirerend onderwijs verbetert dementiezorg

Beschikbare kennis over dementiezorg in aantrekkelijk en praktijkgericht onderwijs brengen, dat is het doel van het project [Samen leren, samen werken](#).

Zo willen we meer beweging, openheid en dialoog tussen studenten en professionals creëren, en daarmee de zorg voor mensen met dementie weer dynamisch en aantrekkelijk maken. Het huidige hbo is nog te veel gericht op vakopleidingen in de zorg en welzijn apart, terwijl de dagelijkse praktijk om veel verbinding vraagt, tussen de sectoren onderling en tussen leerlingen en professionals.

In de nieuwe onderwijsopzet krijgen professionals en studenten uit de zorg (de opleidingen Verpleegkunde en Ergotherapie) en welzijn (de nieuwe opleiding Social Work) samen les. Studenten leren van de praktijkervaringen en zorgverleners leren van actuele kennis en de frisse blik van studenten op de praktijk.

[Jacomine de Lange](#), lector Transitie in Zorg: "Het gebeurt vaak dat studenten beginnen aan hun stage en dan vrij snel het patroon van de dagelijkse praktijk kopiëren, maar er is zo veel meer mogelijk in de dementiezorg. Daar willen we studenten enthousiast voor maken. We denken dat studenten en professionals meer opsteken door samen les te krijgen. Een mooi voorbeeld is een onderzoek dat studenten elders deden naar de activiteiten van verpleeghuisbewoners. Studenten legden elk half uur vast wat mensen met dementie deden. En wat bleek? Meestal hadden de bewoners niets omhanden. De professionals waren zich daar niet van bewust. Het kan een eyeopener zijn als studenten zulke onderzoeksresultaten delen en professionals en studenten samen alterna-

tieven bedenken. Zo willen we de impact van het onderwijs op de praktijk vergroten."

Hoe het nieuwe onderwijs er precies gaat uitzien, wordt nu onderzocht. In elk geval komen er webinars, workshops, debatten en concrete opdrachten waarin de verbinding tussen onderwijs en praktijk centraal staat. Ook worden studenten uitgedaagd een eigen, duurzame organisatie op te zetten waarin zij vragen van mensen met dementie, mantelzorgers, casemanagers of andere professionals beantwoorden. Bijvoorbeeld: 'Hoe gebruik ik een gps als ik bij het wandelen de weg kwijtraak?'

"In 2016 zijn we gestart met een onderzoek naar de behoeften van studenten", vertelt Jacomine. "Wat wil je leren? Wat heb je nodig in de praktijk? Hoe wil je iets leren? Ook hebben alle betrokken samenwerkingspartners hun behoeften aangegeven. Op basis van de uitkomsten gaan we het lespakket ontwikkelen. De behoeftepeiling laat nu al zien dat studenten niet zozeer kennis willen opdoen, maar vooral inspiratie, door op een positieve manier met de praktijk in aanraking te komen. We denken daarom aan een digitale bank met allerlei mogelijkheden waaruit studenten zelf kunnen ophalen wat zij willen leren. Bij de lessen in het nieuwe onderwijs betrekken we ook ouderen met en zonder dementie, mantelzorgers en vrijwilligers. Zij kunnen bij uitstek de brug slaan tussen theorie en praktijk."

Film over dilemma's en veerkracht

In Nederland zijn er ongeveer tienduizend gezinnen met een kind met een meervoudige, complexe handicap. Dat beïnvloedt alle facetten van het gezinsleven. Naast de intensieve ziekenhuiszorg, ervaren ouders dilemma's rond ouderschap, zorg voor andere kinderen en maatschappelijke participatie. Maar er is ook saamhorigheid en veerkracht. In de film [Dit is ons leven](#) laten drie gezinnen al die aspecten zien. Ouders wilden hierin juist ook de positieve kanten belichten, bleek uit eerder studentenonderzoek. De film geeft daarmee een genuanceerd beeld van het leven met een ernstig gehandicapt kind. *Dit is ons leven* is een informatiebron voor andere gezinnen en wordt gebruikt in het onderwijs.

Samenwerking: BOSK

Milder voor jezelf, milder voor de ander?

Formele en informele hulpverleners hebben altijd te maken met andermans lijden. Hun eigen veerkracht en compassie kunnen daardoor verminderen. In het project [Het Butterfly effect van zelfcompassie](#) wordt onderzocht of zelfcompassie dat kan voorkomen. Bij zelfcompassie kijk je mild en begripvol naar jezelf en je reacties. Daardoor heb je misschien ook meer compassie voor anderen (het 'butterfly effect'). In dit onderzoek wordt een interventie ontwikkeld om zelfcompassie te stimuleren. De effectiviteit ervan wordt allereerst onderzocht bij vrijwilligers van Sensor, die anonieme hulp biedt via telefoon, chat en e-mail, en daarna ook in de reguliere hulpverlening.

Samenwerking: Sensor en Universiteit Twente

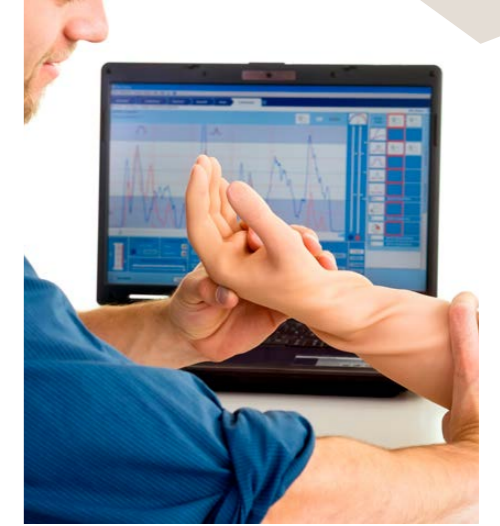
Even Buurten: oog voor elkaar

Bij het project [Even Buurten](#) letten buurtbewoners, vrijwilligers en een professional (de 'spil') samen op oudere buurtgenoten. Ouderen kunnen daardoor langer zelfstandig wonen en de sociale samenhang in de wijk neemt toe. Om *Even Buurten* verder te verspreiden is een vervolgprijs gestart. De onderzoekers ontwikkelen daarin twee instrumenten waarmee wijkteams de Even Buurten-methode zo soepel mogelijk kunnen invoeren. Het eerste instrument is een Integrale Wijkaanpak (IWA)-tool voor (wijk)teams, met de randvoorwaarden voor een wijkgerichte aanpak. Het tweede is een e-learningmodule voor professionals die in hun wijkteam als 'spil' aan de slag willen.

Samenwerking: Erasmus Universiteit Rotterdam, gemeente Rotterdam, GENERO

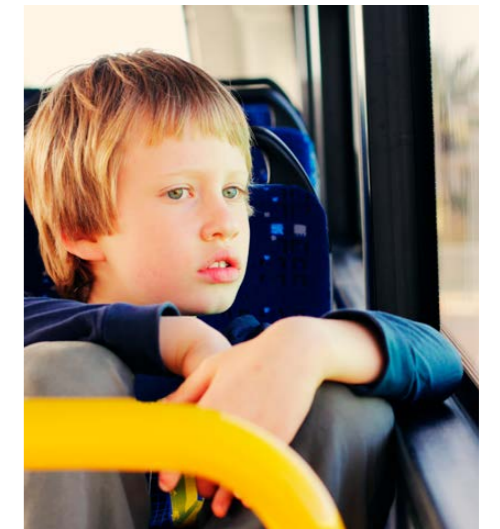
De twee kanten van hulpmiddelen

Hulpmiddelen hebben naast positieve effecten ook vaak negatieve consequenties voor gebruikers. Zo zorgt een cosmetische armprothese ervoor dat je arm er 'gewoner' uitziet, maar tegelijkertijd belemmert het je om bepaalde activiteiten goed uit te voeren. En incontinentiemateriaal voorkomt weliswaar vervelende gevolgen van incontinentie, maar kan daarnaast ook een bron van schaamte zijn. Eerder is onderzocht hoe mensen hiermee omgaan en hoe zij keuzes maken. Een onderzoeksvraag in het project [Meer dan handig](#) was ook wat onderzoekers en zorgprofessionals daarvan kunnen leren. Het [lectorat Disability Studies](#) heeft de resultaten van dat onderzoek nu verwerkt in een lespakket voor het hbo. *Samenwerking: DSin en Universiteit Wageningen*

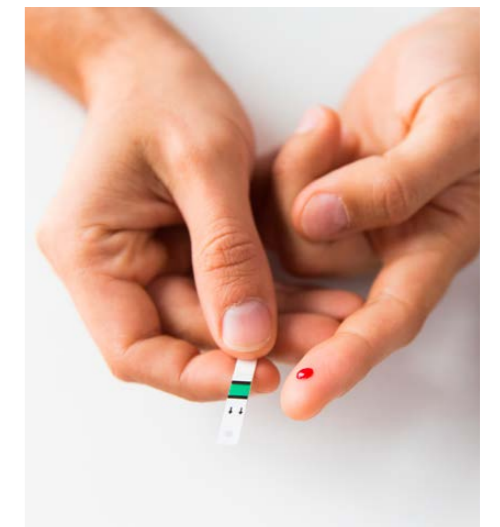
Soepel naar de middelbare school

Voor jongeren die moeite hebben met sociale communicatie en flexibiliteit is de overgang van het basis- naar het voortgezet onderwijs vaak extra spannend. Met een speciale serious game kunnen zij zich daarop voorbereiden, zodat ze gemakkelijker hun plek vinden op de nieuwe school. Studenten en onderzoekers van diverse opleidingen van Hogeschool Rotterdam, YipYip en de Erasmus Universiteit Rotterdam ontwikkelden de game. Basisschoolleerlingen testen elke nieuwe versie en doen aanbevelingen. In het project [FLOW](#) (useFul Learning Opportunities for tomorrow) wordt de effectiviteit en de gebruikersvriendelijkheid van de game getest. *Samenwerking: onder andere de sociale en creatieve opleidingen van Hogeschool Rotterdam, Horizon Jeugdzorg en Onderwijs, Yulius, CLICK NL games en YipYip*

Niet meer tussen wal en schip

Jongeren met diabetes gaan op een gegeven moment over naar de volwassenenzorg. Ze krijgen dan steeds meer eigen verantwoordelijkheid, maar raken nogal eens buiten beeld bij zorgverleners. Het project [Betere Transitie bij Diabetes](#) heeft als doel die uitval te voorkomen. De onderzoekers richten zich op vragen als: Wat is de optimale transitiezorg voor jongeren met diabetes? Wat zijn de effecten van transitiepoli's? En hoe ervaren jongeren zelf de transitiezorg? Het eindresultaat is een verbeterprogramma voor de transitiezorg bij diabetes. Het project hoort bij het onderzoeksprogramma [Op Eigen Benen](#). *Samenwerking: Vilans, Diabetes Vereniging Nederland, Stichting ééndiabetes, Nederlandse Vereniging voor Kindergeneeskunde en de beroepsorganisatie voor diabeteszorgverleners*

Zorg voor kwetsbare zwangeren: professional op weg geholpen

Hoe help je zwangere vrouwen het best als ze thuis niet veilig zijn, als ze depressief zijn of schulden hebben? Voor dit soort situaties is in 2016 een [blauwdruk](#) ontwikkeld: een 'route' voor professionals voor gestructureerde zorg aan kwetsbare zwangeren en hun gezin.

[Het Regionaal Consortium Zwangerschap & Geboorte Zuidwest Nederland](#) heeft de blauwdruk geïnitieerd. Hierin zijn, naast Hogeschool Rotterdam en het Erasmus MC, onder meer ziekenhuizen, verloskundigenpraktijken en kraamzorgorganisaties vertegenwoordigd.

Bijzonder aan het project is de bottom-up-samenwerking met de vele partijen

Projectleider [Hanneke Torij](#), lector Verloskunde en Geboortezorg: "Al die ruim honderd betrokken organisaties hebben vanaf het begin meegedacht. Daar plaatsten mensen eerst wel vraagtekens bij: gaat dat wel werken? Ja, zo is gebleken. Subsidieverstrekker ZonMw verwijst inmiddels vaak naar ons als voorbeeld van wat je met praktijkgericht onderzoek kunt bereiken."

De partijen beantwoordden drie onderzoeksvragen: Wat zijn de kenmerken van de populatie? Wat zijn de kennis, vaardigheden en attitudes van de zorgprofessionals? En hoe is de zorg nu georganiseerd? Een uitkomst van het onderzoek is bijvoorbeeld dat bijna tien procent van de vrouwen te maken blijkt te hebben met huiselijk geweld. En dat roken het geboortegewicht verlaagt, weet bijna iedereen. Maar dat het ook een hazenlip kan veroorzaken, weet bijna niemand. Tegelijk is er weinig bekend over de

samenwerking met partijen op dat gebied: Wanneer moet je situaties melden? Wat mag wel en niet gezien de privacy?

Op basis van deze uitkomsten selecteerde het consortium unaniem twee speerpunten: Betere zorg voor zwangeren met psychosociale problemen, en betere samenwerking met Veilig Thuis (voorheen Advies en Meldpunt Kindermishandeling). De blauwdruk geeft daarvoor praktische handvatten en duidelijke afspraken.

Luisteren is de sleutel. Hanneke geeft een voorbeeld: "Eerst opperden enkele partijen om standaard screenen op kwetsbaarheid verplicht te stellen. We kozen ervoor om niks op te leggen. Later in het proces kwamen zorgverleners zelf met de vraag of een digitaal screeningsinstrument een optie was. Als zorgverleners zelf met zo'n voorstel komen, heeft het veel meer draagvlak."

En nu? Het project heeft een nieuwe subsidie gekregen om komend jaar de blauwdruk uit te werken voor de verloskundige samenwerkingsverbanden (VSV's) in de regio. "De blauwdruk is overal in het land toepasbaar, maar je moet de afspraken lokaal implementeren. In de ene regio wordt bijvoorbeeld naar maatschappelijk werk doorverwezen; in een andere regio naar de psycholoog. Dat is maatwerk."

"Partijen en professionals in het consortium weten elkaar te vinden. Door frequente bijeenkomsten, grootschalige uitwisseling van kennis en door gezamenlijk onderzoek te doen, ontwikkelen we concrete oplossingen voor de praktijk. Studenten maken nu bijvoorbeeld een filmpje over hoe de twintig-wekenecho in z'n werk gaat, voor licht verstandelijk beperkte vrouwen en hun partners. Vernieuwingen die ook weer hun weg vinden in het onderwijs."

Totaalbegeleiding voor slachtoffers van loverboys

Meisjes tussen de twaalf en achttien jaar die slachtoffer zijn van loverboys en mensenhandel worden in de gesloten jeugdzorg begeleid. Die begeleiding luistert nauw. In [een nieuwe methodiek](#) zijn het leefklimaat, de groepsbehandelingen en specialistische, therapeutische interventies met elkaar geïntegreerd. Onderzoekers van het kenniscentrum hebben deze methodiek samen met medewerkers van Hogeschool Leiden en Horizon ontwikkeld, op basis van wetenschappelijk onderzoek en gesprekken met de meisjes, hun ouders en professionals. Het eindresultaat is onder andere een [handleiding](#) voor jeugdzorgmedewerkers.

Samenwerking: Hogeschool Leiden (Expertise Centrum Jeugd), Horizon Jeugdzorg en Onderwijs

Met groen licht minder kans op infectie

Prematuur geboren kinderen hebben veel kans op een bloedbaaninfectie, doordat hun afweer nog onvoldoende is. Goede handhygiëne van verpleegkundigen en artsen verlaagt het infectierisico met ongeveer veertig procent, maar schiet er nogal eens bij in. Een feedbacksysteem voor handdesinfectie kan de handhygiëne verbeteren. Studenten ontwikkelden daarom het [couveusestoplicht](#), samen met verpleegkundigen en artsen. Het stoplicht gaat op groen als je op de juiste manier dertig seconden je handen schoonmaakt, voordat je de couveuse wil openen. Of het stoplicht inderdaad helpt om de handhygiëne te verbeteren, wordt onderzocht op couveuseafdelingen van het Erasmus MC - Sophia Kinderziekenhuis.

Samenwerking: Erasmus MC - Sophia Kinderziekenhuis

Hiv maakt meedoen moeilijker

Nederland telt in totaal ongeveer 23.000 mensen met hiv. Jaarlijks komen er duizend nieuw-gediagnosticeerde hiv-infecties bij. Wie hiv heeft, krijgt vaak te maken met problemen rond maatschappelijke participatie. Uitsluiting en stigmatisering komen veel voor. Kinderen ervaren bijvoorbeeld regelmatig leerproblemen of problemen met leeftijdsgenoten op school. Volwassenen zijn relatief vaak werkloos en vinden moeilijk een nieuwe baan. Het project [Participeren met hiv](#) geeft inzicht in de omvang van de participatieproblemen bij kinderen en volwassenen en de factoren die daarbij een rol spelen.

Samenwerking: Erasmus MC - Sophia Kinderziekenhuis

Evidence-based werken in een nieuw jasje

In 2016 verscheen de vierde, herziene druk van [Evidence-based practice voor paramedici](#) en [Evidence-based practice voor verpleegkundigen](#). Beide boeken geven handvatten om evidence-based te werken. Dat wil zeggen: bewijsmateriaal uit wetenschappelijk onderzoek integreren met professionele kennis en de wensen en voorkeuren van de cliënt.

De twee boeken zijn grotendeels hetzelfde gebleven, want de ervaringen ermee in het onderwijs zijn erg positief. De boeken bieden een heldere methodiek om verschillende typen wetenschappelijke artikelen te zoeken en te beoordelen. Die methodiek is geïllustreerd met veel casussen, die per boek verschillen.

Nieuw is het thema gezamenlijke, geïnformeerde besluitvorming. Die besluitvorming houdt in dat je als zorgprofessional de cliënt op basis van onderzoeken informeert over de mogelijkheden en alternatieven, zodat hij een weloverwogen beslissing kan nemen. Met dit thema sluit de nieuwe uitgave aan bij actuele ontwikkelingen in de zorgverlening. Beide boeken zijn allereerst bedoeld voor het hbo-onderwijs en worden veel gebruikt. Bij de boeken is (online) studiemateriaal ontwikkeld. De eindredacteuren zijn [Joan Verhoef](#) en [Chris Kuiper](#) van Kenniscentrum Zorginnovatie en Guus Munten van Fontys Hogeschool.

Samenwerking: Fontys Hogeschool. Uitgeverij: Uitgeverij Boom

Disability Studies: de vele kanten van leven met een beperking

In Disability Studies onderzoeken wetenschappers vanuit diverse perspectieven hoe het is om met een beperking te leven. Daarnaast willen zij positief bijdragen aan de kwaliteit van bestaan van mensen met een beperking.

Disability Studies bestaat sinds 2009 officieel in Nederland. Het boek [Disability Studies in de Lage Landen](#) bevat de stand van zaken van het onderzoek in België en Nederland en laat de veelzijdigheid van dit onderzoeksveld zien. Opvallend zijn de innovatieve, creatieve onderzoeksmethoden. Zo wordt elk onderzoek in samenwerking met mensen met een beperking uitgevoerd. Een sprekend voorbeeld is de methode waarbij mensen met een verstandelijke beperking medeonderzoeker waren en in die rol anderen met een verstandelijke beperking interviewden. Daardoor voelden respondenten zich sneller op hun gemak tijdens het interview en er konden ervaringsverhalen uitgewisseld worden. Dit leverde waardevolle en nieuwe informatie op.

Disability Studies in de Lage Landen is een co-creatie van Belgische en Nederlandse onderzoekers, onder redactie van Geert van Hove, Alice Schippers, [Mieke Cardol](#) en Elisabeth De Schauwer.

Samenwerking: Universiteit Gent, Vrije Universiteit Amsterdam, DSIN – Disability Studies in Nederland. Uitgever: Garant Uitgevers N.V.

Meer bewegen is prettiger leven

Interview met lector Maarten Schmitt

In de komende zes jaar de Rotterdammers meer laten bewegen en zo hun gezondheid verbeteren. Dat is de uitdaging voor [Maarten Schmitt](#), sinds juni lector *Bewegen naar Gezondheid*.

“Bewegen is goed voor je gezondheid en bevordert je kwaliteit van leven. Toch bewegen veel mensen niet genoeg”

“Mensen met een aandoening zoals reuma of artrose bewegen vaak onvoldoende. Hoe komt dat precies? Dat gaan we onderzoeken. Als je die factoren kent, kun je daar in je begeleiding bij aansluiten en is de kans op blijvende gedragsverandering het grootst.”

“Zeker in Rotterdam valt een wereld te winnen met beter bewegen. “Het ongezonde gedrag in sommige wijken is schrikbarend. De gemeente maakt daar samen met andere partijen al goed beleid op, en wij sluiten daar met ons onderzoek bij aan.”

“We zijn nu druk bezig met de opbouwfase, maar de eerste onderzoeksprojecten gaan bijna van start.

Daarbij werken we nauw samen met andere lectoraten van het kenniscentrum. Zo willen we onder andere zorgtechnologie en serious gaming inzetten om mensen te helpen meer te bewegen. Verder richten we ons op mensen met chronische pijn die uitgaat van het bewegingsapparaat, bijvoorbeeld schouderpijn.”

“Wat hebben zij nodig om beter te gaan bewegen? Meer bewegen betekent een betere kwaliteit van leven en lagere zorgkosten. Alle redenen om daar vol voor te gaan.”

De logopedist als coach

Interview met lector Karin Neijenhuis

[Karin Neijenhuis](#) is sinds augustus 2016 lector *Zorg voor Communicatie*. Na jarenlange ervaring als docent Logopedie en hoofddocent Evidence-Based Care wist ze: “De sterke binding met het onderwijs wil ik houden, want werken met studenten die stage lopen of onderzoek doen is dé manier om de praktijk binnen te halen. Als lector kan ik theorie en praktijk goed combineren.”

Neijenhuis richt zich in haar lectoraat onder andere op het onderwijs toegankelijker maken voor jongeren met een gehoorbeperking, evidence-based logopedie bevorderen en interventies toepasbaar maken voor meertalige Rotterdammers. “Ik voel me vereerd als collega’s, audilogische centra en ook mensen uit het bedrijfsleven mij weten te vinden. Soms denk ik vakinhoudelijk mee, soms methodologisch en waar dat kan, breng ik mensen bij elkaar. Verbindingen leggen, dat is één van de inspirerende kanten van mijn werk.”

“De logopedist van de toekomst moet een kritische professional zijn die behandelingen goed kan onderbouwen. Er is zo veel; studenten kunnen nooit alle beschikbare interventies leren uitvoeren. We moeten dus breder gaan kijken. Je kunt de logopedist bijvoorbeeld inzetten als coach. Dan traint of coacht

hij de omgeving van de cliënt. Die opzet kan de logopedie effectiever maken. We onderzoeken nu of cliënten en professionals daar voordeel bij hebben.”

Vanzelfsprekender samenwerken

Met de [Dag van Praktijkgericht Onderzoek](#) willen de vijf kenniscentra van Hogeschool Rotterdam laten zien dat onderzoek inspirerend is en belangrijk voor vernieuwing van het onderwijs.

Docent: "Op deze dag was goed te zien hoe praktijkgericht onderzoek het onderwijs vernieuwt"

In september organiseerde Kenniscentrum Zorginnovatie de tweede editie met als thema 'zaaien en oogsten'. 130 onderzoekers, docenten, studenten en onderwijsmanagers ontmoetten elkaar. Samen onderzoek doen en studenten zo veel mogelijk laten kennismaken met praktijkgericht onderzoek, daar draait het om. Verschillende onderzoekers vertelden in inspiratiesessies over hun werk. Beleidsadviseur Kwaliteitszorg en organisator Maaïke Haasnoot: "De presentaties bevestigden dat Hogeschool Rotterdam rond onderzoek veel presteert. We willen onderzoek, onderwijs en praktijk graag vanzelfsprekender laten samenwerken." De deelnemers legden veel nieuwe contacten en er kwamen mooie verbindingen tot stand, bijvoorbeeld tussen techniek en zorg en duurzaam ondernemen en zorg. "Zelf weet ik nu bijvoorbeeld dat er onderzoek wordt gedaan naar leegstand in de steden. Die kennis kan ik inbrengen in contacten met anderen. Zo kan ik Hogeschool Rotterdam verbinden met de buitenwereld". Een derde editie volgt zeker.

Actuele kennis over het zikavirus

"Begin 2016 kregen we veel vragen van studenten en verloskundigen over het zikavirus. Zij zochten betrouwbare informatie over het virus om zwangeren goed te kunnen informeren", vertelt [Hanneke Torij](#), lector Verloskunde en Geboortezorg.

"Het vermoeden bestond dat besmetting met het virus tijdens de zwangerschap ernstige gevolgen kon hebben voor pasgeborenen. Zwangeren hadden vragen over reizen naar Zuid-Amerika en mannen vroegen zich af of het virus seksueel overdraagbaar was. Feiten en fabels liepen door elkaar. Wij wilden helderheid creëren en hebben binnen drie weken een symposium georganiseerd, samen met studenten en de afdelingen Viroscience en Verloskunde & Gynaecologie van het Erasmus MC. Ruim 150 studenten, zorgverleners, onderzoekers en beleidsmakers kwamen in het Erasmus MC bij elkaar om met experts de meest recente kennis uit te wisselen. We hebben alle wetenschappelijke feiten gedeeld en heldere werkafspraken gemaakt. Zo anticipeerden we vanuit onderwijs, praktijk en wetenschap snel en adequaat op actuele ontwikkelingen."

Minder chronische klachten door vroegtijdige onderkenning

Chronische aspecifieke rugklachten of klachten van arm, nek of schouder (KANS) komen extreem veel voor. Ze beïnvloeden de arbeidsparticipatie en de kwaliteit van leven negatief. Jaarlijks resulteert dit in Nederland in een kostenpost van 5,5 miljard euro.

"Onderken psychosociale en werkgerelateerde factoren vroeg in de behandeling"

Bij de klachten spelen psychosociale en werkgerelateerde factoren een grote rol. Het onderzoek toont aan dat het belangrijk is om de klachten vroegtijdig te onderkennen. Een effectieve aanpak hiervan vermindert de kans op langdurige klachten en beperkingen.

[Harald Miedema](#) promoveerde aan de Erasmus Universiteit op zijn proefschrift [Course, prognosis and management of nonspecific musculoskeletal disorders](#). Hij is lector Arbeid en Gezondheid.

Wijk bloeit niet op van creatievelingen

Creative ondernemers kunnen achterstandswijken een economische boost geven, dachten beleidsmakers jarenlang. Ten onrechte, laat het promotieonderzoek van [Jeannette Nijkamp](#) zien.

Zij analyseerde twee creatieve projecten in de Afrikaanderwijk: de Creative Factory en Freehouse. Beide projecten leverden nauwelijks banen op voor wijkbewoners en zorgden niet voor meer levendigheid in de wijk. Wel dragen zij bij aan meer kennis en vaardigheden van wijkbewoners, dankzij stageplaatsen en coaching.

*"Wat werkt wel?
Stageplaatsen en coaching
aanbieden voor wijkbewoners"*

Jeannette Nijkamp promoveerde aan de Erasmus Universiteit op haar proefschrift [Counting on Creativity. The Creative Class as Antidote for Neighbourhood Decline: the Case of Rotterdam](#). Zij is is hoofddocent bij de kenniscentra Zorginnovatie en Creating 010. Haar aandachtsgebied is samenwerking tussen de creatieve industrie en zorg en welzijn.

Meer integrale zorg door verpleegkundig specialisten

Verpleegkundig specialisten in het algemeen ziekenhuis vinden bijdragen aan de behandeling van ziekte hun belangrijkste verantwoordelijkheid. Zij doen dat succesvol en zijn volwaardige partners in het medisch zorgproces. Maar als verpleegkundig specialisten zich beperken tot het overnemen van artsentaken, komen zij in hun nieuwe rol niet volledig tot hun recht. Bij hoogwaardige verpleegkundige zorg hoort ook aandacht voor het ziek-zijn, oftewel aandacht voor psychologische, sociale en spirituele aspecten. De methode reflectieve casestudie helpt om tijdens de opleiding kritisch te leren kijken naar het eigen verpleegkundig handelen.

“Een kritische beroepshouding ontwikkelen is de sleutel”

[Ada ter Maten-Speksnijder](#) promoveerde aan de Erasmus Universiteit op haar proefschrift [Finding Florence. Shedding Light on Nurse Practitioners Professional Responsibility](#). Zij is verpleegkundige, docent en onderzoeker.

Contactgegevens

BEZOEKADRES

Rochussenstraat 198
3015 EK Rotterdam
kamer RS.02.130

POSTADRES

Hogeschool Rotterdam
Kenniscentrum Zorginnovatie
Postbus 25035
3001 HA Rotterdam

T (010) 794 5185

E KenniscentrumZorginnovatie@hr.nl

W hr.nl/zorginnovatie

📧 [KCZorginnovatie](https://www.kcz.nl)

Het secretariaat is bereikbaar op werkdagen van 09.00 tot 17.00 uur

Colofon

Kenniscentrum Zorginnovatie, Hogeschool Rotterdam 2016

Tekst: Lausanne Mies en Fenny Brandsma

Beeld: Hans Tak

Vormgeving: Jargo Design

overtref jezelf

